

A KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG LEGFRISSEBB ÁLLÁSFOGLALÁSAI

Dr. Toma Barbara, vezető jogi tanácsadó, Közbeszerzési Hatóság

A Közbeszerzési Hatóság állásfoglalások formájában ad felvilágosítást a közbeszerzési eljárásokban résztvevő jogalkalmazók számára a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) és kapcsolódó végrehajtási rendeleteinek alkalmazásával összefüggő általános jellegű megkeresésekre.

Alábbiakban a Kbt. alkalmazásával összefüggő kérdésekre adott válaszainkat rendeztük sorrendbe, bízva abban, hogy iránymutatásaink nem csak a kérdésfeltevőknek, hanem valamennyi Olvasónknak hasznos információkkal szolgálnak.

Felhívjuk Tisztelt Olvasóink figyelmét, hogy a közbeszerzésekre irányadó jogszabályok alkalmazásával kapcsolatos döntések meghozatala mindenkor a közbeszerzési eljárások résztvevőinek joga és felelőssége. Hangsúlyozzuk továbbá, hogy az állásfoglalásokban megfogalmazott véleményeknek jogi ereje, kötelező tartalma nincsen.

1. kérdés

Egy közbeszerzési eljárásban elfogadható-e az ajánlatkérő által - a műszaki és szakmai alkalmasság igazolására - olyan referencia igazolás, amely az alábbiakat tartalmazza: „a teljesítés a szerződésnek megfelelően történt, 697.223 Ft késedelmes teljesítési kötbér érvényesítése mellett”.

A Közbeszerzési Hatóság válasza

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint, amennyiben az adott közbeszerzési eljárásban a műszaki és szakmai alkalmasság feltétele a szerződés szerű teljesítés, abban az esetben az ilyen tartalmú referencia igazolás az ajánlattevő által nem használható, nem alkalmas a műszaki és szakmai alkalmasság igazolására, az alábbiakra tekintettel.

A közbeszerzési eljárásokban az alkalmasság és a kizáró okok igazolásának, valamint a közbeszerzési műszaki leírás meghatározásának módjáról szóló 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet (az 1. kérdés alkalmazásában, a továbbiakban: Kormányrendelet) 21. § (1) bekezdés a) pontja alapján az ajánlattevőnek és a részvételre

jelentkezőnek a szerződés teljesítéséhez szükséges műszaki, illetve szakmai alkalmasságának igazolása árubeszerzés esetében - figyelemmel annak jellegére, mennyiségére, rendeltetésére - előírható az eljárást megindító felhívás feladásától - nem hirdetménnyel induló eljárásokban megküldésétől - visszafelé számított három év legjelentősebb szállításainak ismertetésével. Az ajánlatkérő köteles a három év teljesítését figyelembe venni, azonban ha a megfelelő szintű verseny biztosítása érdekében szükségesnek ítéli, az ajánlatkérő az eljárást megindító felhívás feladásától (megküldésétől) visszafelé számított hat évben teljesített szállításokat is figyelembe veheti, feltéve, hogy ezt az eljárást megindító felhívásban jelezte.

A Kormányrendelet 21. § (2) bekezdés a) pontjának megfelelően az ajánlattevőnek és a részvételre jelentkezőnek a szerződés teljesítéséhez szükséges műszaki, illetve szakmai alkalmasságának igazolása építési beruházás esetében előírható az eljárást megindító felhívás feladásától - nem hirdetménnyel induló eljárásokban megküldésétől - visszafelé számított öt év legjelentősebb építési beruházásainak ismertetésével. Az ajánlatkérő köteles az öt év teljesítését figyelembe venni, azonban ha a megfelelő szintű verseny biztosítása érdekében szükségesnek ítéli, az ajánlatkérő az eljárást megindító felhívás feladásától (megküldésétől) visszafelé számított nyolc évben teljesített építési beruházásokat is figyelembe veheti, feltéve, hogy ezt az eljárást megindító felhívásban jelezte.

A Kormányrendelet 21. § (3) bekezdés a) pontja szerint az ajánlattevőnek és a részvételre jelentkezőnek a szerződés teljesítéséhez szükséges műszaki, illetve szakmai alkalmasságának igazolása szolgáltatás megrendelése esetén - figyelemmel annak jellegére, mennyiségére, rendeltetésére, továbbá arra, hogy az alkalmasságot különösen a szakértelemre, hatékonyságra, tapasztalatra és megbízhatóságra tekintettel lehet megítélni - előírható az eljárást megindító felhívás feladásától - nem hirdetménnyel induló eljárásokban megküldésétől - visszafelé számított három év legjelentősebb

szolgáltatásainak ismertetésével. Az ajánlatkérő köteles a három év teljesítését figyelembe venni, azonban ha a megfelelő szintű verseny biztosítása érdekében szükségesnek ítéli, az ajánlatkérő az eljárást megindító felhívás feladásától (megküldésétől) visszafelé számított hat évben teljesített szolgáltatásokat is figyelembe veheti, feltéve, hogy ezt az eljárást megindító felhívásban jelezte.

A Kormányrendelet 22. § (1) bekezdése alapján a Kormányrendelet 21. § (1) bekezdés a) pontjának és 21. § (3) bekezdés a) pontjának esetét a Kbt. Második Része szerint lefolytatott közbeszerzési eljárásban a következő módon kell igazolni:

- a) ha a szerződést kötő másik fél a Kbt. 5. § (1) bekezdés a)-c) és e) pontja szerinti szervezet, illetve nem magyar-országi szervezetek esetében olyan szervezet, amely a 2014/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv alapján ajánlatkérőnek minősül, az általa kiadott vagy aláírt igazolással;
- b) ha a szerződést kötő másik fél az a) pontban foglalthoz képest egyéb szervezet, az általa adott igazolással vagy az ajánlattevő, a részvételre jelentkező, illetve az alkalmasság igazolásában részt vevő más szervezet nyilatkozatával.

Az egyes beszerzési tárgyak tekintetében a referencia igazolás tartalmát a Kormányrendelet 22. § (2) és (3) bekezdéseiben foglalt rendelkezések határozzák meg, az alábbiak szerint:

- A Kormányrendelet 22. § (2) bekezdése szerint a Kormányrendelet 22. § (1) bekezdés a) és b) pontja szerinti igazolás, illetve nyilatkozat tartalmazza legalább a következő adatokat: a teljesítés ideje (kezdő és befejező időpontja), a szerződést kötő másik fél, a szállítás vagy szolgáltatás tárgya, valamint mennyisége vagy az ellenszolgáltatás összege, továbbá nyilatkozni kell arról, hogy a teljesítés az előírásoknak és a szerződésnek megfelelően történt-e. Az ajánlatkérő a referencia igazolás, illetve nyilatkozat tartalmi elemei között jogosult előírni az alkalmasság megállapításához szükséges további adat megadását is.
- A Kormányrendelet 22. § (3) bekezdésének megfelelően a Kormányrendelet 21. § (2) bekezdés a) pontjának esetét a Kbt. Második Része

szerint lefolytatott közbeszerzési eljárásban a szerződést kötő másik fél által adott igazolással kell igazolni. Az igazolásban meg kell adni legalább az építési beruházás tárgyát, valamint mennyiségét vagy az ellenszolgáltatás összegét, a teljesítés idejét (kezdő és befejező időpontját) és helyét, továbbá nyilatkozni kell arról, hogy a teljesítés az előírásoknak és a szerződésnek megfelelően történt-e. Ajánlatkérő a referencia igazolás tartalmi elemei között jogosult előírni az alkalmasság megállapításához szükséges további adat megadását is.

A Kormányrendelet 23. § rendelkezései alapján a Kormányrendelet 21. § (1) bekezdés a) pontjának, valamint a Kormányrendelet 21. § (3) bekezdés a) pontjának esetét a Kbt. Harmadik Része szerint lefolytatott közbeszerzési eljárásban az ajánlattevő, a részvételre jelentkező, illetve az alkalmasság igazolásában részt vevő más szervezet nyilatkozatával, vagy a szerződést kötő másik fél által adott igazolással lehet igazolni. A Kormányrendelet 21. § (2) bekezdés a) pontjának esetét a Kbt. Harmadik Része szerint lefolytatott közbeszerzési eljárásban a Kormányrendelet 22. § (3) bekezdésben foglaltaknak megfelelően kell igazolni.

A rendelkezésre álló információk alapján a Közbeszerzési Hatóság az álláspontja kialakítása során azzal az előfeltevéssel élt, hogy az állásfoglalás kérelemben szereplő referencia igazolás alapját képező, mindkét fél által aláírt szerződésben rögzítésre került kötbér a késedelmes teljesítés esetére.

Az állásfoglalás kérelemben foglalt kérdés megválaszolása szempontjából fontos megvizsgálni, hogy az irányadó jogszabályi rendelkezéseket figyelembe véve szerződés-szerű teljesítésnek minősül-e az olyan teljesítés, amely esetében az adott szerződés vonatkozásában – pl. késedelmi, hibás teljesítési – kötbér érvényesítésére került sor.

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:186. § (1) bekezdése a kötbérre vonatkozóan rögzíti, hogy a kötelezett pénz fizetésére kötelezheti magát arra az esetre, ha olyan okból, amelyért felelős, megszegi a szerződést. Mentessül a kötbérfizetési kötelezettség alól, ha szerződésszegését kimentí.

A Ptk. 6:137. §-a szerint a szerződés megszegését jelenti bármely kötelezettség szerződésszerű teljesítésének elmaradása.

A kötbér a szerződésben foglaltak betartására, a szerződésszerű teljesítés elősegítésére, a szerződés megerősítésére szolgáló, szerződésszegés esetére írásban önként vállalható többletszankció.

Az állásfoglalás kérdésben foglaltak alapján megállapítható, hogy a referencia igazolással érintett szerződés alapján érvényesítésre került késedelmi kötbér a szerződő – kötelezett – féllel szemben, amely szankció – a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket figyelembe véve – szerződésszegés esetén alkalmazható.

Ebből adódóan tehát, amennyiben késedelmi kötbér érvényesítésére került sor a szerződés alapján, az azt jelenti, hogy szerződésszegés történt, melynek eredményeképpen a teljesítés nem volt szerződésszerű. A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint ebben az esetben nem kerülhet kiállításra olyan tartalmú referencia igazolás/nyilatkozat, mely szerint a teljesítés szerződésszerű volt, illetőleg a teljesítés az előírásoknak és a szerződésnek megfelelően történt.

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint, ha a felek nem módosítják a szerződést, és a teljesítés nem az eredeti tartalomnak megfelelően történt, abban az esetben a referencia igazolás/nyilatkozat kiállítása nem kötelező. Ha a referencia igazolás/nyilatkozat mégis kiállításra kerül, akkor nem tartalmazhatja azt, hogy a nyertes ajánlattevő szerződésszerűen teljesített. Az ilyen referencia igazolás/nyilatkozat – műszaki és szakmai alkalmasság igazolása körében történő – ajánlattevő általi felhasználására – illetőleg az ajánlatkérő általi elfogadására – akkor van lehetőség, ha az ajánlatkérő az adott közbeszerzési eljárásban nem rögzítette a referencia igazolással/nyilatkozattal kapcsolatban a szerződésszerű teljesítés követelményét.

2. kérdés

A kérdés arra irányul, hogy miképpen értelmezendő a Kbt. 138. § (4) bekezdése abban az esetben, ha a nyertes ajánlattevő ajánlatában bemutatott szakember esetében a Kbt. 71. § (9) bekezdés b) pontja szerinti körülmény állt fenn? Ebben az esetben, ha a Kbt. 138. § (4) bekezdése szerint a szerződés teljesítése során ennek a szakembernek a cseréjére kerül sor, akkor az értékeléskor figyelembe vett, és nem pedig az

önéletrajzban bemutatott szakmai tapasztalatot szükséges figyelembe venni az egyenértékűség vizsgálata során?

A Közbeszerzési Hatóság válasza

A Kbt. 71. § (9) bekezdésének b) pontja alapján, ha a felolvasólapon feltüntetett adat és a szakemberre vonatkozóan csatolt dokumentum tartalma között olyan ellentmondás áll fenn, hogy a felolvasólapon szereplő adat az értékeléskor kevésbé kedvező, az értékeléskor a felolvasólapon szereplő adatot kell figyelembe venni.

A Kbt. 138. § (4) bekezdése szerint az eljárás során az ajánlattevő által bemutatott valamely szervezet vagy szakember bevonásától nem lehet eltekinteni olyan esetben, ha az érintett szerződés sajátos tulajdonságait figyelembe véve az adott személy (szervezet) igénybevétele a közbeszerzési eljárásban az ajánlatok értékelésekor meghatározó körülménynek minősült. Ilyen esetben csak a jogutódlás olyan eseteiben változhat a bevont szervezet, ha az új szervezet az értékeléskor figyelembe vett minden releváns körülmény – különös tekintettel a Kbt. 76. § (3) bekezdés b) pontja szerinti esetben az értékelt személyi állomány – tekintetében az eljárásban bemutatott szervezet jogutódjának tekinthető. Az értékeléskor meghatározó szakember személye csak az ajánlatkérő hozzájárulásával és abban az esetben változhat, ha az értékeléskor figyelembe vett minden releváns körülmény tekintetében az értékelttel legalább egyenértékű szakember kerül bemutatásra.

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint, ha a közbeszerzési eljárás során egy ajánlattevő által beadott ajánlat vonatkozásában a Kbt. 71. § (9) bekezdésének b) pontja szerinti ellentmondás állt fenn – melynek esetében a vonatkozó rendelkezésnek megfelelően az ajánlatkérő az értékeléskor a felolvasólapon szereplő adatot vette figyelembe –, abban az esetben a Kbt. 138. § (4) bekezdésében foglalt, a szakember személye változása esetén vizsgálandó, szakemberre vonatkozó „egyenértékűség” tekintetében nem a szakemberre vonatkozóan az ajánlat részeként csatolt dokumentumban feltüntetett, és az értékeléskor figyelembe nem vett, hanem – a Kbt. 71. § (9) bekezdésének b) pontjának megfelelően – az értékeléskor figyelembe vett, felolvasólapon szereplő, kevésbé kedvező adat a mérvadó.

3. kérdés

Építési beruházás tárgyban indult közbeszerzési eljárás esetén van-e annak jogszabályi akadály, hogy az ajánlattevő és az alvállalkozója közötti szerződésben az alvállalkozó a felelősségét korlátozza, mind a kártérítés, mind a kötbér felelősség tekintetében, illetve az ajánlattevő által adott szerződéstervezet módosítását kérje az alvállalkozó érdekében?

A Közbeszerzési Hatóság válasza

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint, tekintettel arra, hogy a nyertes ajánlattevő(k) és az alvállalkozó(k) között létrejövő szerződés (a továbbiakban: Alvállalkozói Szerződés) nem közvetlenül a közbeszerzési eljárás eredményeképpen – az ajánlatkérő és a nyertes ajánlattevő(k) által – megkötött szerződés, ezért – az állásfoglalásban hivatkozott eltérések figyelembevételével – az Alvállalkozói Szerződés megkötése, tartalma tekintetében a szerződést kötő felek szerződésben rögzített megállapodása, illetőleg a Ptk. rendelkezései irányadóak.

A Kbt. 138. § (3) bekezdésének második fordulata szerint „[...] a nyertes ajánlattevő a szerződés megkötésének időpontjában, majd – a később bevont alvállalkozók tekintetében – a szerződés teljesítésének időtartama alatt köteles előzetesen az ajánlatkérőnek valamennyi olyan alvállalkozót bejelenteni, amely részt vesz a szerződés teljesítésében, és – ha a megelőző közbeszerzési eljárásban az adott alvállalkozót még nem nevezte meg – a bejelentéssel együtt nyilatkozni vagy az érintett alvállalkozó nyilatkozatát benyújtani arról is, hogy az általa igénybe venni kívánt alvállalkozó nem áll a megelőző közbeszerzési eljárásban előírt kizáró okok hatálya alatt.”

A Kbt. 135. § (3) bekezdése rögzíti, hogy „építési beruházások esetén a szerződésben foglalt ellenérték kifizetésére kormányrendelet a Ptk. 6:130. § (1)–(3) bekezdésétől eltérő, sajátos szabályokat állapíthat meg”.

Tekintettel arra, hogy a közbeszerzés Kbt. 8. § szerinti tárgya építési beruházás, ezért figyelemmel kell lenni az építési beruházások, valamint az építési beruházásokhoz kapcsolódó tervezői és mérnöki szolgáltatások közbeszerzésének részletes szabályairól szóló 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet (a 3. kérdés alkalmazásában, a továbbiakban: Kormányrendelet) speciális rendelkezéseire is, melynek 32/A–32/B. §-a határozza

meg a nyertes ajánlattevő(k) és az alvállalkozó(k) kifizetésére vonatkozó sajátos szabályokat.

Az alvállalkozókkal kapcsolatos egyes kérdésekről szóló, a Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács útmutatója (K.É. 2020. évi 60. szám; 2020. március 25.) rögzíti, hogy ugyan a Kormányrendelet 32/A. § (1) bekezdése közvetlenül csak az ajánlattevőt és az ajánlatkérőt kötelezi – a Kormányrendelet 32/B. §-a pedig közvetlenül kötelezi mind az ajánlattevőt, mind az alvállalkozót –, és az ajánlattevőnek az alvállalkozóval fennálló jogviszonyára nem terjed ki, azonban az ajánlattevőnek az alvállalkozókkal kötött megállapodásai során tekintettel kell lennie ezekre a rendelkezésekre.

Ebből következően, bár az ajánlatkérő és az alvállalkozó egymással nem áll szerződéses jogviszonyban, de az ajánlattevőnek és az alvállalkozónak az egymással történő szerződéskötésük során tisztában kell lenniük azzal a speciális jogi helyzettel, amelyet egy közbeszerzési eljárás során megkötött szerződés teljesítése jelent. Az ajánlattevő, mint fővállalkozó és az ajánlatkérő jogviszonya szükségképpen kihat az ajánlattevő és az alvállalkozó jogviszonyára is.

A Kormányrendelet 27. § (1) bekezdése szerint „az ajánlatkérőként szerződő fél vagy a nevében eljáró személy (szervezet) a szerződés teljesítésének ellenőrzése során az építési napló adatai alapján ellenőrzi, hogy a teljesítésben csak a Kbt. 138. § (2) és (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelő alvállalkozó vesz részt”.

A fenti rendelkezésekre is figyelemmel tehát szükséges mind az ajánlattevő(k)nek, mind az alvállalkozó(k)nak, valamint az alvállalkozó(k)nak és az általuk bevonní kívánt további közreműködő(k)nek is fokozott körültekintéssel eljárniuk az egymással való megállapodásaik során.

Fontos kiemelni a Kormányrendelet 27. § (2) bekezdését is, mely szerint „a nyertes ajánlattevőként szerződő fél az alvállalkozóval kötött szerződésben az alvállalkozó teljesítésének elmaradásával vagy hibás teljesítésével kapcsolatos igényeinek biztosítékeként legfeljebb a szerződés szerinti, áfa nélkül számított ellenszolgáltatás 10–10%-át elérő biztosítéket köthet ki”.

A Ptk. 1:4. § (1) bekezdése szerint „ha a Ptk. eltérő követelményt nem támaszt, a polgári jogi viszonyokban

úgy kell eljárni, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható”.

Így tehát azáltal, hogy egy gazdasági szereplő közbeszerzési eljárásban ajánlatot tesz, egyúttal arra is kötelezettséget vállal, hogy csak megfelelő alvállalkozókkal köt szerződést (például olyanal, amelyik nem áll a jogi kizáró okok hatálya alatt), és megfelelő tartalommal, valamint olyanal, amely nem teszi alkalmazhatatlanná a Kormányrendelet 32/A. § szerinti kógens kifizetési szabályokat, illetve az ezektől való eltérés jogkövetkezményeit az ajánlattevőként szerződő fél viseli.

Fentiekre tekintettel a Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint az Alvállalkozói Szerződést kötő ajánlattevő(k)nek, illetőleg az alvállalkozó(k)nak a Ptk. valamennyi, a kérdés szempontjából releváns rendelkezésének – illetőleg az állásfoglalásban foglalt eltérések, valamint iránymutatások – figyelembevételével szükséges kölcsönösen, egybehangzó akarattal megállapodniuk az Alvállalkozói Szerződés tartalmában.

4. kérdés

A meghívásos tervpályázati eljárás első szakaszában, ahol az alkalmas pályázók kerülnek meghatározásra, hogyan járjon el az ajánlatkérő a bírálóbizottság megalakítása tekintetében? A hagyományos, Kbt. szerinti bírálóbizottság vegyen részt, és csak a második szakaszban, a pályaművek benyújtásakor szükséges a tervpályázati eljárásokról szóló 310/2015. (X. 28.) Korm. rendelet (a 4. kérdés alkalmazásában, a továbbiakban: Kormányrendelet) szerinti bírálóbizottsággal eljárni?

A Közbeszerzési Hatóság válasza

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint egy meghívásos tervpályázati eljárás esetén a Kormányrendelet szerinti bírálóbizottság a feladatait érdemben a meghívásos tervpályázati eljárás második szakaszában képes ellátni, az alábbiakra figyelemmel.

A Kormányrendelet 5. §-a szerint a tervpályázati eljárásra a Kbt. Első Részében foglaltakat megfelelően alkalmazni kell azzal, hogy közbeszerzési eljárás helyett tervpályázatot kell érteni.

A Kbt. – Első Részében szereplő – 27. § (3) bekezdése szerint a közbeszerzési eljárás előkészítése, a felhívás és a közbeszerzési dokumentumok elkészítése, valamint az ajánlatok értékelése során és az eljárás más szakaszában az ajánlatkérő nevében eljáró, illetve az

eljárásba bevont személyeknek és szervezeteknek együttesen rendelkezniük kell a közbeszerzés tárgya szerinti szakmai, közbeszerzési, jogi és pénzügyi szakértelemmel.

A Kbt. 27. § (4) bekezdése alapján az ajánlatkérő a Kbt. 27. § (3) bekezdésben meghatározott szakértelemmel együttesen rendelkező, legalább háromtagú bírálóbizottságot köteles létrehozni az ajánlatoknak – szükség esetén a hiánypótlás, felvilágosítás vagy indokolás [71–72. §] megadását követő – a Kbt. szerinti elbírálására és értékelésére. A bírálóbizottság írásbeli szakvéleményt és döntési javaslatot készít az eljárást lezáró döntést meghozó személy vagy testület részére. A bírálóbizottsági munkáról jegyzőkönyvet kell készíteni, amelynek – amennyiben az ajánlatkérő alkalmaz ilyen – részét képezhetik a tagok indokolással ellátott bírálati lapjai.

A Kormányrendelet 13. §-a alapján a pályázatokat a Kormányrendelet szerinti bírálóbizottság értékeli és bírálja el. A Kormányrendelet szerinti bírálóbizottság a tervpályázat tárgyában magas szintű elméleti és gyakorlati ismeretekkel rendelkező természetes személyek testülete. A Kormányrendelet szerinti bírálóbizottság a – titkosságot biztosító módon – benyújtott pályázatokat önállóan, pártatlanul és szakszerűen, az ajánlatkérő által meghatározott értékelési szempontok szerint bírálja el.

A Kormányrendelet szerinti bírálóbizottság összetételéről, résztvevőiről a Kormányrendelet 14. §-a rendelkezik részletesen.

A Kormányrendelet 14. § (1) bekezdésének megfelelően a Kormányrendelet szerinti bírálóbizottság az ajánlatkérővel kötött megállapodás szerint végzi munkáját, megbízása a felkéréstől a zárójelentés elfogadásáig tart. Külön megállapodás alapján a Kormányrendelet szerinti bírálóbizottság a kiírást elkészítheti, vagy résztvevői a kiírás elkészítésében részt vehetnek.

A Kormányrendelet 15. § (1) bekezdése szerint a Kormányrendelet szerinti bírálóbizottság feladata:

- a) a tervpályázati kiírásban meghirdetett célt legjobban megvalósító pályaművek meghatározása az 1. díjjal kezdődő rangsorolással, valamint a jelentős részeredményeket tartalmazó pályaművek megvételére történő javaslattétel,

- b) a pályaművek részletes indoklással ellátott írásbeli értékelése, minősítése és a zárójelentés elkészítése,
- c) a Kormányrendelet 9. § (1) bekezdése szerinti tervpályázati eljárás esetében a szolgáltatás (továbbtervezés) hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás keretében történő megrendelésére vonatkozó ajánlás elkészítése, amelyben megjelöli, hogy a nyertes vagy az első díjazott pályázót, vagy több nyertes vagy díjazott pályázó közül mely pályázót ajánlja a tervpályázatot követő közbeszerzési eljárásban ajánlattételre felhívni,
- d) adott esetben arra vonatkozó ajánlás megtétele, hogy ne kerüljön sor hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás lefolytatására.

A Kormányrendelet 8. §-a alapján a tervpályázati eljárás során a pályázók nevét, lakcímét, székhelyét, a kiírásban kért egyéb adatait elkülönítetten, titkosan kell kezelni. A pályázók adatait a Kormányrendelet szerinti bírálóbizottság csak a bírálat lezárását és a zárójelentés elfogadását követően ismerheti meg és hozhatja nyilvánosságra. Az ajánlatkérő a kiírásban előírja, hogy a titkosság biztosítása érdekében a pályaműveknek, valamint a pályaművek benyújtása során a pályázóknak mely követelményeknek kell megfelelniük. Ha a pályamű benyújtásához fizikai modell benyújtása is szükséges, az azt tartalmazó csomagot titkosságot sértő módon megjelölni nem lehet.

A Kormányrendelet 31. § - 32. § rendelkezései tartalmazzák a meghívásos tervpályázati eljárásra vonatkozó további, sajátos eljárási szabályokat.

A Kormányrendelet 31. § (1) bekezdése alapján a meghívásos tervpályázati eljárás olyan két szakaszból álló eljárás, amelynek első, részvételi szakaszában az ajánlatkérő a részvételre jelentkezők szerződés teljesítésére való alkalmasságáról vagy alkalmatlanságáról dönt, valamint kiválasztja azokat az alkalmas pályázókat, amelyeket pályamű benyújtására hív fel. Az eljárás első szakaszában az ajánlatkérő nem kérhet, a részvételre jelentkező pedig nem nyújthat be pályaművet.

A Kormányrendelet 32. §-a alapján az alkalmasság igazolására benyújtandó dokumentumokat az ajánlatkérő az alábbi körben határozhatja meg:

- a) a tervpályázat tárgyával kapcsolatos korábbi szakmai tevékenység ismertetése;
- b) a tervezési vagy a tervpályázat tárgya szerinti egyéb szakmagyakorlási jogosultság igazolása;
- c) a lehetséges társtervezők, szakági tervezők, szakemberek, alvállalkozók megnevezése;
- d) a tervezői felelősségbiztosítás igazolása, a garanciavállalás módja;
- e) honvédelmi, katonai és nemzetbiztonsági célú, illetve rendeltetésű építmények esetében a Nemzeti Biztonsági Felügyelet tanúsítványa.

Az ajánlatkérő a tervpályázati kiírásban köteles megjelölni az alkalmasság igazolására benyújtandó dokumentumokat és azt, hogy azoknak megfelelően mely esetben minősíti alkalmasnak vagy alkalmatlannak a részvételre jelentkezőt.

A Kormányrendelet 31. § (3) bekezdése szerint az eljárás második szakaszában csak az ajánlatkérő által alkalmasnak minősített és pályamű benyújtására felhívott részvételre jelentkezők nyújthatnak be pályaművet.

A fenti idézett jogszabályhelyekre való figyelemmel a Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint a meghívásos tervpályázati eljárás első, részvételi szakaszában az ajánlatkérőnek szükséges döntést hoznia a részvételre jelentkezők szerződés teljesítésére való alkalmasságáról, vagy alkalmatlanságáról. A meghívásos tervpályázati eljárás ezen szakaszában – tekintettel arra, hogy ekkor pályamű benyújtására nincs is lehetőség – a Kormányrendelet szerinti, pályaművek vonatkozásában megalapozott szakmai döntést hozó, a tervpályázat tárgyában magas szintű elméleti és gyakorlati ismeretekkel rendelkező személyekből álló bírálóbizottságnak a gyakorlatban nincs érdemi feladata, hiszen ők egy kifejezetten a pályázatok, pályaművek értékelésére és bírálatára létrehozott testület, akik kizárólag a bírálat lezárását és a zárójelentés elfogadását követően ismerhetik meg a pályázók adatait, majd fedhetik fel azok kilétét. Ebből kifolyólag a Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint feladataikat – az ajánlatkérővel kötött megállapodás szerint, a titkosság megőrzése mellett – érdemben csak a meghívásos tervpályázati eljárás második szakaszában, a pályaművek benyújtásakor, azokkal összefüggésben képesek ellátni. Figyelemmel kell lenni azonban arra, hogy a Kormányrendelet szerinti bírálóbizottság az

ajánlatkérővel kötött megállapodás szerint végzi munkáját, megbízása a felkéréstől a zárójelentés elfogadásáig tart, valamint tekintettel kell lenni arra is, hogy az ajánlatkérővel kötött külön megállapodás alapján a Kormányrendelet szerinti bírálóbizottság a kiírást is elkészítheti, vagy résztvevői a kiírás elkészítésében is részt vehetnek.

Az ajánlatkérőnek tehát a Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint nem kötelező a Kormányrendelet 11. § (1) bekezdés b) pontja szerinti bírálóbizottság létrehozatala a meghívásos tervpályázati eljárás első szakaszában, azonban tekintettel arra, hogy a tervpályázati eljárás meghirdetéséig a tervpályázati dokumentációt el kell készíteni [Kormányrendelet 20. § (6) bekezdés], amelyben meg kell határozni az elbírálás szempontjait [Kormányrendelet 19. § (6) bekezdés], és amely dokumentáció előírásaihoz a pályamű elkészítése során is kötve van ajánlatkérő, illetve a pályázó, javasolt a Kormányrendelet 13. § (1) bekezdés szerinti szakértelem biztosítása a meghívásos tervpályázati eljárás első, részvételi szakaszában is.

5. kérdés

Az állásfoglalás kérdésben foglaltak szerint a teropályázati eljárásokról szóló 310/2015. (X. 28.) Korm. rendelet (az 5. kérdés alkalmazásában, a továbbiakban: Kormányrendelet) 15. § (1) bekezdésének c) pontjában elírás van, hiszen a Kormányrendelet 9. § (2) bekezdése rendelkezik a hirdetemény nélküli tárgyalásos eljárás keretében történő megrendelésről, a Kormányrendelet 9. § (1) bekezdése éppen azt írja elő, hogy a teropályázatot követően már megrendelés fog történni a továbbtervezésre. Helyesen jár-e el az ajánlatkérő, ha a jogszabályi szöveggel ellentétesen a Kormányrendelet 15. § (1) bekezdés c) pontjában a Kormányrendelet 9. § (2) bekezdését alkalmazza?

A Közbeszerzési Hatóság válasza

A Kormányrendelet 15. § (1) bekezdés c) pontja szerint a Kormányrendelet szerinti bírálóbizottság feladata a Kormányrendelet 9. § (1) bekezdése szerinti tervpályázati eljárás esetében a szolgáltatás (továbbtervezés) hirdetemény nélküli tárgyalásos eljárás keretében történő megrendelésére vonatkozó ajánlás elkészítése, amelyben megjelöli, hogy a nyertes vagy az első díjazott pályázót, vagy több nyertes vagy díjazott pályázó közül mely pályázókat ajánlja a tervpályázatot követő közbeszerzési eljárásban ajánlattételre felhívni.

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint nincs elírás, illetőleg ellentmondás a Kormányrendelet 15. § (1) bekezdésének c) pontjában, tekintettel arra, hogy a Kormányrendelet 9. § (1) és (2) bekezdése egymással összefügg, a Kormányrendelet 9. § (2) bekezdése a Kormányrendelet 9. § (1) bekezdésével összhangban, azzal összefüggésben fejt ki részletesebben a vonatkozó rendelkezéseket.

A Kormányrendelet 9. § (1) és (2) bekezdése értelmében a tervpályázati eljárás irányulhat arra, hogy a tervpályázati eljárást követően a szolgáltatás (tervszolgáltatás, továbbtervezés) megrendelésére irányuló szerződést a nyertessel vagy az első díjazottal, vagy a Kormányrendelet szerinti bírálóbizottság által ajánlattételre felhívni javasolt több nyertes vagy díjazott valamelyikével kösse meg az ajánlatkérő. Ha a tervpályázati eljárást megindító felhívásban az ajánlatkérő megjelölte, hogy a tervpályázati eljárást követően a szolgáltatás (tervszolgáltatás, továbbtervezés) megrendelésére irányuló szerződést a nyertessel (díjazottal) vagy a nyertesek (díjazottak) valamelyikével köti meg, a szolgáltatás (tervszolgáltatás, továbbtervezés) megrendelésére a Kbt. 98. § (5) bekezdése, vagy – ha a tervpályázati eljárás az ajánlatkérő Kbt. 6. § (1)-(2) bekezdése szerinti közszolgáltató tevékenységének biztosítását szolgálja – a közszolgáltatók közbeszerzéseire vonatkozó sajátos közbeszerzési szabályokról szóló kormányrendelet 15. § (4) bekezdése szerinti hirdetemény nélküli tárgyalásos eljárást kell alkalmazni.

A Kormányrendelet 9. § (1) bekezdése lehetőségként rögzíti azt, hogy a tervpályázati eljárás továbbtervezésre is irányulhat. Amennyiben ajánlatkérő így dönt, úgy a vonatkozó, Kbt. 98. § (5) bekezdés szerinti hirdetemény nélküli tárgyalásos eljárást kell alkalmaznia [Kormányrendelet 9. § (2) bekezdés]. A tervpályázatot követő hirdetemény nélküli tárgyalásos eljárás jogalapja tehát végső soron – adott esetben – a Kbt. 98. § (5) bekezdés lehet.

6. kérdés

Egy meghívásos tervpályázati eljárásban előírható-e a Kbt. 62. § (1) és (2) bekezdése szerinti kizáró okok fenn nem állása, mint részvételi feltétel?

A Közbeszerzési Hatóság válasza

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint egy meghívásos tervpályázati eljárásban nem írható elő

részvételi feltételként a Kbt. 62. § (1) és (2) bekezdése szerinti kizáró okok fenn nem állásának igazolása.

A tervpályázati eljárásokról szóló 310/2015. (X. 28.) Korm. rendelet (a 6. kérdés alkalmazásában, a továbbiakban: Kormányrendelet) 5. §-a szerint a tervpályázati eljárásra a Kbt. Első Részében foglaltakat megfelelően alkalmazni kell azzal, hogy közbeszerzési eljárás helyett tervpályázatot kell érteni.

A Kormányrendelet 24. § (8) bekezdésének d) pontja értelmében a Kormányrendelet szerinti bírálóbizottság a tervpályázatból kizárja azt a pályaművet, amelynek szerzőivel szemben a Kormányrendelet 17. § (3) bekezdése és a Kormányrendelet 18. § értelmében kizáró ok áll fenn, emellett a Kormányrendelet 24. § (9) bekezdése alapján a Kormányrendelet szerinti bírálóbizottság az eljárásból kizárhatja a formai követelményeket nem teljesítő vagy a hiányos pályaműveket is, feltéve, hogy a formai hiba a pályamű bírálatát ellehetetleníti.

A Kormányrendelet 25. § (5) bekezdése alapján, amennyiben a pályázókkal, szerzőkkel, vagy munkatársakkal kapcsolatban a zárójelentés elfogadása, vagy a pályázó személyének megismerése után merül fel a Kormányrendelet 17. § (3) bekezdése, és a Kormányrendelet 18. § szerinti kizáró ok, az érintett pályaművet a tervpályázatból utólag ki kell zárni. A kizárás a korábban megállapított rangsorolást és díjakat nem befolyásolja, a kizárt pályázó díja nem kerül kiadásra.

A Kormányrendelet 17. § (3) bekezdése szerint nem indulhat tervpályázati eljárásban pályázóként az a gazdálkodó szervezet vagy természetes személy, aki, illetve amely szakmai tevékenysége körében – három évnél nem régebben meghozott jogerős ítéletben megállapított – jogszabálysértést követett el.

A Kormányrendelet 18. § rendelkezéseinek megfelelően a tervpályázat közreműködői tekintetében a Kbt. 25. §-ának rendelkezéseit a Kormányrendeletben foglalt alábbi eltérésekkel kell alkalmazni.

A Kormányrendelet szerinti bírálóbizottság résztvevői a Kbt. 25. §-a alkalmazásában az ajánlatkérő nevében eljáró személyek. A Kormányrendelet szerinti bírálóbizottság résztvevői az általuk bírált pályaművek (tervek) feldolgozásában, átdolgozásában, továbbtervezésében tervezőként, szakértőként, tanácsadóként nem vehetnek részt, továbbá nem vállalkozhatnak az ajánlatkérő megbízásából az általuk bírált tervpályázat

tárgyának megvalósítási helyszínére, azonos tervezői program szerinti terv elkészítésére az eredményhirdetéstől számított három éven belül.

A Kbt. 25. § (3) bekezdésében foglaltakon túl nem indulhat pályázóként, aki a bírálóbizottság

- a) résztvevőjének a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 8:1. § 2. pontja szerinti hozzátartozója,
- b) résztvevőjével együtt azonos gazdálkodó szervezettel áll munkaviszonyban, vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban, illetve azonos gazdálkodó szervezetben tulajdoni részesedéssel rendelkezik, vagy
- c) résztvevőjével egy éven belül közösen pályaművet nyújtott be.

A Kbt. 25. § (3) bekezdésében foglaltakon túl nem indulhat pályázóként továbbá

- a) az a gazdálkodó szervezet, amelynek vezető tisztségviselője, felügyelőbizottsági tagja vagy a gazdálkodó szervezetben tulajdoni részesedéssel rendelkező tagja, illetve ezeknek a hozzátartozója a bírálóbizottság résztvevője, vagy
- b) az a gazdálkodó szervezet, amellyel a bírálóbizottság bármely résztvevője munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll.

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint a meghívásos tervpályázati eljárásban nem írható elő a Kbt. 62. § (1) és (2) bekezdésében szereplő kizáró okok fenn nem állásának igazolása, mint részvételi feltétel, tekintettel arra, hogy a Kormányrendelet tartalmazza a tervpályázati eljárások esetén irányadó, kizáró okokra vonatkozó rendelkezéseket, illetőleg arra, hogy a Kormányrendelet 5. § rendelkezései a Kbt. Első Részének alkalmazását írják elő a tervpályázatok esetében, azonban a Kbt. 62. § szerinti kizáró okokra vonatkozó rendelkezések már a Kbt. Második Részében foglalnak helyet.

Fontos megjegyezni továbbá, hogy a Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint a tervpályázati eljárás nem minősül közbeszerzési eljárásnak, így nem vonatkozik rá a kizáró okok igazolásának módját is tartalmazó 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet sem, mely a közbeszerzési eljárásokkal összefüggésben tartalmazza az alkalmasság és a kizáró okok igazolásának, valamint a

közbeszerzési műszaki leírás meghatározásának módját.

Fentieket támasztja alá, hogy az alkalmazandó hirdetmény minta [a közbeszerzési és tervpályázati hirdetmények feladásának, ellenőrzésének és közzétételének szabályairól, a hirdetmények mintáiról és egyes tartalmi elemeiről, valamint az éves statisztikai összegezésről szóló 44/2015. (XI. 2.) MvM rendelet 9. melléklete] nem tartalmaz az – adott esetben – meghívásos közbeszerzési eljárást megindító hirdetményhez hasonló pontot.

7.1. kérdés

Három közszolgáltató ajánlatkérő a Kbt. 29. §-a szerinti közös, hirdetmény nélküli tárgyalásos közbeszerzési eljárás indítását tervezi egy egységes rendszer fejlesztése tárgyában, a Kbt. 98. § (2) bekezdés c) pontja alapján. Az ajánlatkérők a beszerzés tárgyára tekintettel az eljárás eredményeként egy dokumentumban, együttesen kívánnak szerződést kötni a nyertes ajánlattevővel.

A kérdés arra irányul, hogy az egy vállalkozáscsoportba tartozó három ajánlatkérő lefolytathat-e közösen egy hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárást?

A Közbeszerzési Hatóság válasza

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint, amennyiben a beszerzési igény indokoltá teszi, az egy vállalkozáscsoportba tartozó, de külön-külön ajánlatkérői minőséggel rendelkező ajánlatkérők lefolytathatnak közösen hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárást, azon szempont figyelembevételével, hogy a Kbt. 98. § (2) bekezdés c) pontja alkalmazása szigorú feltételeinek a beszerzés egésze tekintetében valamennyi közös ajánlatkérő esetében meg kell valósulniuk.

A Kbt. 29. § (1)-(4) bekezdései alapján az ajánlatkérő más ajánlatkérőt is meghatalmazhat azzal, hogy a nevében közbeszerzési eljárást folytasson le. Ez azonban nem eredményezheti a meghatalmazást adó ajánlatkérőre e törvény alapján alkalmazandó szabályok megkerülését. Több ajánlatkérő közösen is megvalósíthat egy közbeszerzést olyan módon, hogy egy maguk közül kiválasztott ajánlatkérőt meghatalmaznak a közbeszerzési eljárás lefolytatásával. Az (1) és (2) bekezdés szerinti esetben az eljárást megindító felhívásban fel kell tüntetni, hogy az ajánlatkérő más ajánlatkérő(k) nevében (is) folytatja le a közbeszerzési eljárást. Az (1) és (2) bekezdés szerinti esetben, ha a közbeszerzési eljárás

lebonyolítására teljes egészében minden érintett ajánlatkérő nevében, közösen kerül sor, akkor az ajánlatkérők együttesen felelősek e törvény szerinti kötelezettségeik teljesítéséért. Ha a közbeszerzési eljárás lebonyolítására nem teljes egészében minden érintett ajánlatkérő nevében kerül sor, akkor az ajánlatkérők a közbeszerzési eljárásnak csak a közösen végzett részei tekintetében tartoznak együttes felelősséggel. Minden ajánlatkérő kizárólagosan felelős a Kbt. szerinti kötelezettségei teljesítéséért a közbeszerzési eljárás azon részei tekintetében, amelyeket a saját nevében végez.

A Kbt. fent hivatkozott rendelkezései nem tesznek kivételt hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás lefolytatása esetén a közös ajánlatkérésre vonatkozó rendelkezések alkalmazása alól, így közös ajánlatkérésre ebben az esetben is lehetőség van. Ebből adódóan tehát, amennyiben a Kbt. 98. § (2) bekezdés c) pontja szerinti hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás alkalmazásának minden feltétele - valamennyi közös ajánlatkérő vonatkozásában - fennáll, úgy az adott beszerzés közös ajánlatkérés útján is megvalósítható a Kbt. 29. § rendelkezéseinek figyelembevételével.

A Közbeszerzési Hatóság felhívja a figyelmet, hogy a hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás kivételesen alkalmazható eljárásfajta, tekintettel arra, hogy csak a Kbt.-ben taxatív módon meghatározott feltételek fennállása esetén alkalmazható. Az ajánlatkérő a Kbt.-ben meghatározott feltételek fennállása esetén is csak abban az esetben alkalmazhatja a hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárást, ha a beszerzési igényét más, hirdetménnyel induló eljárás alkalmazásával nem tudja kielégíteni.

7.2. kérdés

Három – közös – ajánlatkérő egy közbeszerzési eljárásban történő részvétele esetén szükséges-e részajánlattétel biztosítása, annak ellenére, hogy az eljárás hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás lefolytatására irányul?

A Közbeszerzési Hatóság válasza

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint egy közbeszerzési eljárás során a részajánlattétel biztosításának lehetőségét elsősorban - a beszerzés tárgyának jellegére figyelemmel - a beszerzés tárgya határozza meg.

A Kbt. 61. § (5) bekezdése alapján a részekre történő ajánlattétel esetén az eljárást megindító felhívásban elő kell írni, hogy a közbeszerzés tárgyának mely elemeire

lehet részajánlatot tenni, illetve részvételre jelentkezni. Az ajánlatkérő részekre történő ajánlattétel lehetőségének biztosítása esetén a közbeszerzés becsült értékét, tárgyát és mennyiségét részenként is meghatározza.

A Kbt.-hez fűzött indokolás szerint a Kbt. a kis- és közép vállalkozások részvételének elősegítése érdekében fenntartja az ajánlatkérő arra vonatkozó kötelezettségét, hogy ha a beszerzés tárgyának jellegére figyelemmel lehetséges, és egyéb szempontok szerint nem észszerűtlen, akkor tegyék lehetővé a közbeszerzés egy részére történő ajánlattételt. Az ajánlatkérő először azt köteles megvizsgálni, hogy a beszerzés tárgyának jellege lehetővé teszi-e a részajánlattétel lehetőségének biztosítását. Amennyiben a beszerzés tárgyára tekintettel objektíve lehetséges, azt vizsgálja az ajánlatkérő, hogy gazdasági, műszaki és minőségi szempontok miatt nem észszerűtlen-e az egyes részekre adott esetben különböző gazdasági szereplőkkel, több szerződést kötni. Az észszerűség mindig az adott beszerzés egyedi körülményei szerint ítélandó meg. Amennyiben az ajánlatkérő nem biztosítja a részekre történő ajánlattételt, az eljárást megindító felhívásban köteles megadni azon indokokat, amelyek alapján úgy döntött, hogy nem biztosítja ezt a lehetőséget.

Fentiek alapján megállapítható, hogy elsősorban a beszerzés tárgyának jellegére tekintettel kell mérlegelni a részajánlattétel biztosításának lehetőségét, így az jellemzően nem függ az eljárás fajtájától, illetve a közös ajánlatkérés tényétől sem.

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint egy egységes beszerzési tárgyra irányuló beszerzési igény esetén nem indokolt a beszerzésnek az ajánlatkérők különbözősége szempontjából történő részekre bontása.

7.3. kérdés

A három - közös - ajánlatkérő köthet-e közösen egy szerződést a közbeszerzési eljárás eredményeként?

A Közbeszerzési Hatóság válasza

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint egy eredményes közbeszerzési eljárás lefolytatása alapján főszbály szerint - részajánlattétel lehetőségének biztosítása hiányában - egy közbeszerzési szerződés köthető közös ajánlatkérés esetén is.

A Kbt. 131. § (1) bekezdése szerint eredményes közbeszerzési eljárás alapján a szerződést a nyertes

ajánlattevővel - közös ajánlattétel esetén a nyertes ajánlattevőkkel - kell írásban megkötni a közbeszerzési eljárásban közölt végleges feltételek, szerződéstervezet és ajánlat tartalmának megfelelően. A (3) bekezdés rögzíti, hogy ha az ajánlatkérő lehetővé tette a közbeszerzés egy részére történő ajánlattételt, az egyes részek tekintetében nyertesekkel kell szerződést kötni.

Fenti rendelkezés értelmében tehát egy eredményesen zárult közbeszerzési eljárás alapján az ajánlatkérő - ideértve a közös ajánlatkérőket is - írásban köti(k) meg a közbeszerzési szerződést a nyertes ajánlattevővel a közbeszerzési eljárásban közölt végleges feltételek, szerződéstervezet és ajánlat tartalmának megfelelően. Ennek során a megkötött közbeszerzési szerződésben, a szerződésben részes felek között kerülhet feltüntetésre - a nyertes ajánlattevő mellett - valamennyi közös ajánlatkérő az adott eredményes közbeszerzési eljárás lefolytatását követően.

Amennyiben a közös ajánlatkérők által lefolytatott eredményes közbeszerzési eljárásban - elsősorban a beszerzés tárgyának jellegére tekintettel - sor került részajánlattétel biztosítására, úgy az egyes részek tekintetében nyertes ajánlattevőkkel külön-külön megkötött közbeszerzési szerződésekben kerülhet feltüntetésre szerződő félként valamennyi közös ajánlatkérő.

Az, hogy - részajánlattétel lehetőségének biztosítása hiányában - egy eredményes közbeszerzési eljárás lefolytatása során egy közbeszerzési szerződés köthető, biztosítja a Kbt. további, így a szerződés körében, például a szerződésmódosítás jogintézményére irányadó rendelkezéseinek alkalmazhatóságát is, mely alapján egy közbeszerzési eljárás vonatkozásában a szerződésmódosítás igénye is az eljárás eredményeként kötött szerződés tekintetében állhat fenn. Egyebekben, amennyiben részajánlattételi lehetőség biztosított egy közbeszerzési eljárásban, és az egyes részek tekintetében ugyanaz a nyertes, abban az esetben az egyes részek tekintetében a szerződés/valamennyi szerződéses feltétel - az adott közbeszerzési eljárásnak az eljárást megindító felhívásával, illetőleg az egyéb közbeszerzési dokumentumokban foglaltakkal összhangban - egy dokumentumba foglalható. A Kbt. 131. §-ához fűzött miniszteri indokolás szerint a Kbt. továbbra is tartalmazza, hogy amennyiben az ajánlatkérő lehetővé tette a közbeszerzés egy részére történő ajánlattételt, a részek tekintetében nyertesekkel kell szerződést kötnie. Kiemelendő azonban, hogy ezen rendelkezés nem zárja ki,

hogy amennyiben egy ajánlattevő több rész esetében is nyertes lenne, akkor vele az ajánlatkérő valamennyi érintett rész tekintetében egy dokumentumba (szerződésbe) foglalja a feltételeket. Ennek lehetőségét azonban az ajánlatkérőnek érdemes már előre a közbeszerzési dokumentumokban a gazdasági szereplők tudomására hoznia.

8. kérdés

Árubeszerzésre irányuló közbeszerzési eljárásban meghatározható-e szín, színkód a műszaki leírásban (pl.: piros szekrény; színkód: RAL 7035 TR világosszürke)? A szín megjelölése a Kbt. 117. § (7) bekezdése, illetve a közbeszerzési eljárásokban az alkalmasság és a kizáró okok igazolásának, valamint a közbeszerzési műszaki leírás meghatározásának módjáról szóló 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet (a 8. kérdés alkalmazásában, a továbbiakban: Kormányrendelet) 46. § (3) bekezdése alapján megkülönböztetésnek minősül-e?

A Közbeszerzési Hatóság válasza

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint, amennyiben az ajánlatkérő beszerzési igényének pontos meghatározása tekintetében, a műszaki jellemzők előírása körében indokolt körülmény a színmeghatározás, úgy annak a műszaki leírásban történő előírása nem tekinthető jogszerűtlennek, azzal a feltétellel, hogy az előírás nem korlátozhatja indokolatlanul a versenyt, illetve nem okozhatja valamely gazdasági szereplő kizárását vagy megkülönböztetését.

A Kbt. 28. § (1) bekezdés első fordulata értelmében az ajánlatkérő köteles a közbeszerzési eljárást – a beszerzés tárgyára és becsült értékére tekintettel – megfelelő alapossággal előkészíteni. Az ajánlatkérő által rendelkezésre bocsátott közbeszerzési dokumentumoknak biztosítaniuk kell, hogy az eljárásban a gazdasági szereplők képesek legyenek műszakilag megfelelő, fizikailag megvalósítható és gazdasági szempontból reális ajánlatot adni.

A Kbt. 58. § (2) bekezdése szerint az ajánlatkérő köteles megadni az eljárást megindító felhívásban vagy a további közbeszerzési dokumentumokban a közbeszerzés tárgyára vonatkozó műszaki leírást. A műszaki leírás azoknak az előírásoknak az összessége, amelyek meghatározzák azokat a közbeszerzés tárgya tekintetében megkövetelt jellemzőket, amelyek alapján a közbeszerzés tárgya olyan módon írható le, hogy az megfeleljen az ajánlatkérő által igényelt rendeltetésnek.

E jellemzők utalhatnak a kért építési beruházás, áru vagy szolgáltatás előállításának és nyújtásának folyamatára vagy módszerére, vagy életciklusa bármely más szakaszának valamely konkrét folyamatára, akkor is, ha ezek a tényezők végeredményben nem befolyásolják az adott építési beruházás, áru vagy szolgáltatás tulajdonságait, feltéve, hogy kapcsolódnak a szerződés tárgyához [Kbt. 76. § (7) bekezdés], valamint annak értékéhez és céljaihoz képest arányosak.

A Kbt. 58. § (3) bekezdése alapján a műszaki leírásnak valamennyi gazdasági szereplő számára egyenlő hozzáférést kell lehetővé tennie, és nem lehet olyan hatása, amely indokolatlanul akadályozná a verseny biztosítását a közbeszerzés során.

A fentiek alapján tehát az ajánlatkérő felelőssége, hogy az eljárás előkészítése során olyan pontossággal határozza meg a beszerzési tárgy tekintetében fennálló műszaki elvárásait - oly módon, hogy az előírás ne korlátozza indokolatlanul a versenyt, illetőleg ne okozza valamely gazdasági szereplő kizárását vagy megkülönböztetését -, melyek alapján a potenciális ajánlattevők be tudják nyújtani az ezen elvárásoknak megfelelő ajánlataikat. Amennyiben a közbeszerzési eljárás tárgyának meghatározása nem kellően precíz, az jogbizonytalan helyzetet teremthet, tekintettel arra, hogy ennek eredményeként a gazdasági szereplők adott esetben nem lesznek képesek teljes mértékben felmérni, hogy tudnak-e olyan ajánlatot tenni, amellyel megalapozottan indulhatnak az adott közbeszerzési eljárásban.

A közbeszerzési eljárásban az alkalmassági követelmények, illetve a műszaki leírásban foglalt feltételek előírása során az ajánlatkérőnek különösen szükséges figyelemmel lennie a Kbt. 2. § (2) bekezdésében foglalt alapelvre, melynek szem előtt tartásával kell eljárnia, ebből adódóan az ajánlatkérőnek esélyegyenlőséget és egyenlő bánásmódot kell biztosítania a gazdasági szereplők számára.

A Kormányrendelet 46. § (3) bekezdése szerint a szerződés tárgya által indokolt esetek kivételével a műszaki leírás nem hivatkozhat meghatározott gyártmányú vagy eredetű dologra, illetve konkrét eljárásra, amely egy adott gazdasági szereplő termékeit vagy az általa nyújtott szolgáltatásokat jellemzi, vagy védjegyre, szabadalomra, tevékenységre, személyre, típusra vagy adott származásra vagy gyártási folyamatra, ha az

egy gazdasági szereplők vagy termékek előnyben részesítéséhez vagy kizorításához vezetne. Az ilyen hivatkozás csak kivételes esetekben engedhető meg, ha nem lehetséges a szerződés tárgyának (2) bekezdés szerinti, kellően pontos és érthető leírása. Az ilyen megnevezés mellett a „vagy azzal egyenértékű” kifejezést kell szerepeltetni.

A Kbt. 117. § (7) bekezdése alapján, a szabadon kialakított közbeszerzési eljárási rendben is érvényesülniük kell a Kbt. alapelvi rendelkezéseinek, és ezen eljárásnak is biztosítani kell a szerződés tárgyának megkülönböztetésmentes leírását, tehát azt, hogy minden gazdasági szereplő egyenlő feltételekkel indulhasson a közbeszerzési eljárásban. Ennek során érvényesülnie kell annak az általános szabálynak is, mely szerint, ha a közbeszerzés tárgyának egyértelmű és közérthető meghatározása szükségessé tesz meghatározott gyártmányú, eredetű, típusú dologra, eljárásra, tevékenységre, személyre, szabadalomra vagy védjegyre való hivatkozást, a leírásnak tartalmaznia kell, hogy a megnevezés csak a tárgy jellegének egyértelmű meghatározása érdekében történt, és a megnevezés mellett a „vagy azzal egyenértékű” kifejezést kell szerepeltetni.

Fentiekre tekintettel az ajánlatkérő feladata és felelősége a közbeszerzési eljárás alapos előkészítése körében a konkrét beszerzési igényének precíz meghatározása, és így a beszerzés tárgyára vonatkozó műszaki feltételek pontos előírása a verseny indokolatlan szűkítésének, korlátozásának tilalma, illetve az egyenértékűség előírásának szem előtt tartásával.

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint tehát egy közbeszerzési eljárásban adott esetben - a fentiek figyelembevételével és az alapelveknek történő megfelelés biztosítása mellett - indokolható lehet a beszerzés tárgya színének meghatározása, amennyiben azt a beszerzési igény szempontjából a közbeszerzés tárgyával szemben támasztott lényeges követelmény, illetve az ajánlatkérő által igényelt rendeltetésnek megfelelő felhasználás (pl. egységes arculat kialakítása) szükségessé teszi.